

O BISERICĂ VIE, SLUJITOARE

Epistolele către Tesaloniceni 1-2

Ghid de studiu biblic

Octombrie - Decembrie 2015

Pastor Octavian Baban

Conținut

PARTEA 1A. INTRODUCERE.....	3
<i>Cetatea Tesalonic și Biserica tesalonicenilor.....</i>	<i>3</i>
<i>Correspondența tesaloniciană.....</i>	<i>5</i>
<i>1 Tesaloniceni: structură și argument.....</i>	<i>7</i>
<i>2 Tesaloniceni: structura și argument.....</i>	<i>12</i>
<i>Idei și cuvinte cheie.....</i>	<i>15</i>
<i>Teme de studiu și părtășie:.....</i>	<i>17</i>
PARTEA 2A: GHID DE STUDIU BIBLIC.....	18
<i>15 Oct., 1 Tes. 1, Slujire în puterea Duhului, 1:9-10.....</i>	<i>18</i>
<i>22 Oct. 1 Tes. 2, Slujire în cinste și dreptate, 2:10-12.....</i>	<i>19</i>
<i>29 Oct. 1 Tes. 3, Tărie în neazuri, 3:7-8.....</i>	<i>20</i>
<i>5 Nov. 1 Tes. 4, Nădejde în înviere, 4:4-5, 17-18.....</i>	<i>21</i>
<i>12 Nov. 1 Tes. 5:1-11, Trăire în lumină, 5:6-8.....</i>	<i>22</i>
<i>19 Nov. 1 Tes. 5:12-26, Trăire în unitate, lucrare, 5:12-13.....</i>	<i>23</i>
<i>26 Nov. 2 Tes.1, Statornicie în credință, 1:4-5.....</i>	<i>24</i>
<i>3 Dec. 2 Tes.2:1-12 Tărie în încercări, 2:1-2.....</i>	<i>25</i>
<i>10 Dec. 2 Tes.2.13-17, Tari în mărturisire, 2:13.....</i>	<i>26</i>
<i>17 Dec. 2 Tes.3. Perseverenți în hărnicie, 3:7-8.....</i>	<i>27</i>
<i>24 Dec. Bucuria Întrupării: Luca 2:1-19, 2:10-14.....</i>	<i>28</i>

Partea 1a. Introducere

Scrisorile către creștinii din Tesalonic fac parte dintr-un grup select al Noului Testament, deoarece ar putea fi printre primele scrisori ale apostolului Pavel (scrise cândva între anii 50-52). Doar epistola lui Iacov și epistola către galateni ar putea fi scrise mai devreme decât ele (49-50).

În mod evident, aceste două epistole sunt scrise unei iserici tinere, îndemnată la o viață sfântă, la o bună mărturie în societate și la fundamente solidă pe învățătura și pe autoritatea apostolilor (Pavel și ceilalți apostoli, „părinții” lor în credința lui Hristos).

Pe deoparte, ele se aseamănă în subiect, destinat și context, dar pe de altă parte, ele se deosebesc prin anumite termeni specifici, prin conținut și prin anumite detalii asupra venirii Domnului.

Correspondența tesalonică a lui Pavel reprezintă o parte de neînlocuit în mesajul Noului Testament către Biserici, pentru că aici se vorbește, între altele, și despre nevoia de sfințenie a Bisericii, despre etica muncii și, în mod deosebit, despre felul în care Biserica trebuie să îl aștepte pe Hristos, cu detalii despre felul în care El va veni și se va întâlni pe nori cu ai săi.

Cetatea Tesalonic și Biserica tesalonicenilor

Câteva date istorice și geografice sunt de folos în înțelegerea mesajului epistolei și a situației Bisericii din această zonă. Cetatea Tesalonic era capitala Macedoniei, o cetate puternică și un port vestit. Ea a fost înființată de generalul macedonean Cassandru în 315 îH, și a rămas sub stăpânire macedoneană până în anul 168 îH, când a fost cucerită de romani. Când Macedonia a fost transformată în întregime în provincie romană, Tesalonicul a redevenit capitala Macedoniei, în 146 îH. Mai târziu, Tesalonicul a fost declarat oraș liber de către Octavian Augustus și Antonius, în 42 îH.

Cetatea avea avantajele strategice ale unui oraș comercial important (era al doua cetate ca importanță, din Grecia, după Corint). Un drum roman vestit, *Via Ignatia*, trecea prin cetate și o lega de restul imperiului (acest drum era o cale de

comunicație și de comerț foarte importantă între Roma și provinciile ei). Avantajele economice au atras un număr mare de iudei și, ca urmare, în Tesalonic s-a stabilit o comunitate mare și activă de evrei.

Biserica din Tesalonic a fost înființată de Pavel în timpul celei de a doua călătorii misionare (Fapte 16-18, 17:1-9; în perioada 50-53): scrisoarea 1 Tesaloniceni este scrisă la câteva luni distanță după înființarea Bisericii, în vreme ce Pavel era în Corint, unde a stat și i-a învățat pe credincioși timp de 18 luni (anii 51-52), iar 2 Tesaloniceni a urmat-o destul de curând.

Întrebările care îi preocupau pe creștinii din Tesalonic se aseamănă cu cele din alte biserici tinere, cum ar fi cele din Corint, Efes, Colose.¹ Ele nu se referă așa de mult la organizarea Bisericii și la nevoia de lucrători (ceea ce constituie o evidență în plus în favoarea datării timpurii a acestor scrisori), ci se referă mai ales la nevoia de a trăi moral în societate, de a avea o mărturie bună înaintea necredincioșilor, de a construi relații bune în Biserică, precum și de nevoia de a avea o învățătură clară cu privire la prezent și la viitor, la moarte și înviere, cu privire la cea de-a doua venire a mântuitorului Isus Hristos (unele din temele acestea sunt tratate și în 1-2 Corinteni și în Romani).

Discuțiile despre revenirea Domnului ajunseseră să creeze erezii și probleme sociale, întrucât se susținea de către unii că Isus s-a și întors, iar oamenii ajunseseră derutați, nemaștiind ce să creadă; unii nu mai voiau să muncească nici să mai investească ceva în viitorul lor.

Persecuția din partea iudeilor era o realitate aspră pentru tesaloniceni și aveau nevoie și în privința aceasta de multă încurajare din partea apostolilor. În vremea respectivă, iudaismul era o *religio licita*, o religie acceptată în imperiul roman, pe când creștinismul nu era încă bine înțeles, fiind văzut fie ca o sectă anti-imperiu, fie ca un fel de iudaism rebel, marginal, și, deci, demn de respins.

¹ Cf. Chalmer E. Faw, „On the Writing of First Thessalonians”, *JBL* 71 (1952) 217-25.

Date generale despre 1-2 Tesalonicieni

Epistola 1 Tesalonicieni, așa cum spune în introducere sa, este scrisă de Pavel, împreună cu Silvanus și Timotei. Formula de început corespunde cu felul în care își începe Pavel scrisorile iar echipa menționată este în concordanță cu ceea ce se știe din Fapte 16-17.

Epistola este cunoscută și citată de părinții din secolele 2-3, de Ignatius, Polycarp, Irenaeus, Justin Martirul, Clement of Alexandria, Tertullian, Origen etc. Citate din ea apar în Didahia și în Păstorul, de Hermas, iar cartea este menționată în canonul lui Marcion și cel Marturian (140-170).²

Epistola 2 Tesalonicieni este evident mai scurtă decât 1 Tesalonicieni (3 capitole, aproximativ jumătate din ea) și este scrisă ca să fie o completare a primei scrisori. Pe deoparte, are multe asemănări cu 1 Tesalonicieni: același tip de salutări (2 Tes.1:1), aceiași autori (Pavel, Silvan și Timotei), același tipar general și aceleași subiecte (rugăciune de mulțumire pentru credința tesalonicienilor și pentru statornicia lor în persecuții, învățatură despre a doua venire a lui Isus, învățatură despre o viață creștină sfântă), încât pare să o fi luat chiar de model (au existat și comentatori care și-au pus chiar problema dacă nu cumva 2 Tesalonicieni a fost scrisă prima).³

În același timp, există însă și deosebiri de nuanțe și de vocabular. Există, de exemplu, în 2 Tesalonicieni, o anumită grijă ca cititorii să nu fie influențați de scrisori false scrise în numele lui Pavel (2:2), și o atenționare că scrisoarea poartă semnătura sa proprie, fiind, astfel, autentificată așa cum se cuvine (3:17). Pentru unii comentatori, aceste precizări sunt parcă prea grijulii în sublinierea calității de autor a lui Pavel⁴,

² N.L. Geisler, and W. E. Nix, *A General Introduction to the Bible*, (revised and expanded), (Chicago: Moody Press, 1968 (1986)), 188, 196.

³ În ce privește argumentele pentru prioritatea epistolelor, cf. în favoarea 1 Tesalonicieni (R. Jewett, *The Thessalonian Correspondence: Pauline Rhetoric and Millenarian Piety* (Philadelphia, PA: Fortress Press, 1986), 24–30), iar în favoarea priorității 2 Tesalonicieni (C. A. Wanamaker, *1 and 2 Thessalonians* (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1990), 37–45).

⁴ A. Loisy, *The Birth of the Christian Religion*, L. Jacks (trad), (London: G. Allen & Unwin, 1948), 20-21; B.D. Ehrman, *Orthodox Corruption of Scripture: Effect of Early Christological*

dar având în vedere insistența și neloyalitatea iudaizanților, încercările de fals sunt pe deplin credibile. Adevărul este că și în Galateni Pavel atrage atenția că semnează cu mâna sa proprie, pentru autenticitate (Gal. 6:11). Pe de altă parte, interferența variată a învățătorilor falși era de așteptat și sub forma a tot felul de zvonuri și avertizări neadevărate, cum se vede și în 1-2 Corinteni. La capitolul deosebiri și nuanțe, unii comentatori au observat că perspectiva asupra venirii lui Isus pare diferită în 2 Tesaloniceni, față de cea din 1 Tesaloniceni: în vreme ce 1 Tesaloniceni dă impresia unei veniri iminente a lui Isus și a ridicării la cer a credincioșilor, prin înviere sau transformare (se pare că și Pavel crede că va participa la această transformare, de vreme ce folosește în 1 Tes. 4:17 pronumele „noi”), în vreme ce 2 Tesaloniceni avertizează limpede că va trece o perioadă mai lungă până la venirea lui Isus, astfel că înainte trebuie să fie apară fiul nelegiurii (antichrist), iar înaintea lui, trebuie să dispară o anumită piedică care zăgăzuește în prezent răul (2 Tes. 2:2, 3). Cu toate acestea, nimeni nu poate exclude implicarea unor posibile perioade mari de timp în 1 Tesaloniceni, având în vedere că în 1 Tesaloniceni 5:1, Pavel dă o avertizare clară despre necunoașterea vremurilor și datelor și despre faptul că ele sunt sub puterea lui Dumnezeu.

Deși se poate construi un caz interesant în vederea scrierii mai târzii și, posibil, pseudonime a scrisorii 2 Tesaloniceni de către un secretar sau prieten al lui Pavel, cea mai simplă ipoteză este una puternică și bine susținută de date, anume că Pavel însuși a scris această scrisoare, deoarece aici sunt prezente toate trăsăturile stilului său.⁵ Nu este greu de argumentat că, dacă nuanțele celei de a doua scrisori sunt diferite față de cele din prima scrisoare, aceasta se datorează faptului că ea reprezintă o lămurire ulterioară și mai detaliată asupra învățăturii despre venirea Domnului, constituind o scurtă adăugire. Subiectul era important în aceea vreme din cauză că o astfel de încurajare îi susținea pe

Controversies on the Text of the New Testament (Chapell Hill, NC: UNC Press, 1996), 23. Vezi, în general, Schmidt, Schrader, Mayerhof, De Wette, Kern, Baur.

⁵ Autenticitatea paulină a scrisorii își are și ea apărătorii ei (Reuss, Sabatier, Hofmann, Weiss, Zahn, Julicher, Farrar, Godet, Baljon, Moffat etc.).

credincioși în timpul persecuției și le clarifica genul de așteptări pe care să le aibă, precum și genul de comportament pe care să îl adopte. De fapt, argumentul din 1 Tesaloniceni și 2 Tesaloniceni se continuă în mod perfect prin detalii și precizări diverse, având același tip de accent asupra nevoiei unei vieți de sfințenie (a unei vieți etice), a nevoiei de înțelegere și pregătire pentru venirea Domnului, a nevoiei de aprofundare a credinței și a nădejzii, de trăirea unei vieți de bună mărturie, în dragoste și slujire.

1 Tesaloniceni: structură și argument

1 Tesaloniceni urmează în mod general structura tipică a scrisorilor lui Pavel⁶, în două părți, teologie și sfătuire.

1:1	I.	<i>Salutări</i>
1:2-10	II.	<i>Introducere</i> (1:2-10): rugăciune
2:1-3:9	III.	<i>Context</i> : Convertirea tesalonicenilor și lucrarea apostolilor (ethos, pathos)
3:10-13	IV.	<i>Anunțare subiect</i> : Trăire sfântă, relații bune, așteptarea venirii Domnului
4:1-5:3	V.	<i>Argument</i> A. Trăirea în sfințenie (4:1-8) B. Relații frățești (4:9-12) (posibil paraenesis 4:1-12) C. Venirea Domnului(4:13-5:11)
5: 4-22,	V.	<i>Sfătuire</i> A. Așteptând pe Isus (5:4-11) B. Viața în Biserică și în societate 12-22
5:23-28	VI.	<i>Concluzii</i> Rugăciune finală (5:23-25) <i>Salutări finale</i> (5:26-28)

⁶ Schema de față dezvoltă și modifică o schemă retorică propusă de Frank W. Hughes.

Argumentul scrisorii 1 Tesaloniceni

Capitolul întâi oferă un început obișnuit pentru epistolele lui Pavel. Din *adresă* se vede că trei persoane sunt prezentate ca autori ai epistolei (Pavel, Silvan și Timotei) și, cel mai probabil, toți trei au contribuit la fondul de idei și la îndemnuri, în timp ce unul a fost secretarul care a pus în scris întreaga epistolă.

Se observă, astfel, că într-un timp foarte scurt Biserica din Tesalonic a izbutit să fie cunoscută prin credința și dragostea ei, prin întoarcerea radicală de la idoli și prin răspândirea cuvântului evangheliei.

În 1 Tesaloniceni se pare că secțiunea de *narratio* (istorisire sau prezentare a contextului epistolei) este neobișnuit de lungă, ocupând aproape două capitole (cap. 2-3), unde se prezintă slujirea apostolilor și calitatea întoarcerii la Hristos a tesalonicenilor, precum și problemele legate de persecutarea Bisericii de către iudeii din Tesalonic și din regiunile înconjurătoare (mânia lui Dumnezeu față de iudeii persecutori, din 2:14-16, poate fi o referință la foametea care încercase deja Ierusalimul, cf. Fapte 11:29-30, și la faptul că iudeii fuseseră alungați în 49 dH din Roma, de către Claudiu, și nu neapărat o referință la distrugerea Ierusalimului, din 70 dH, cum afirmă unii autori; în felul acesta, data timpurie a scrisorilor rămâne încă o ipoteză validă). Această introducere detaliată și prelungită este o mărturie despre calitatea relației dintre Pavel și noii credincioși și prezintă contextul scrierii scrisorii: grija pastorală a lui Pavel pentru cei care deveniseră creștini în urma misiunii sale în Tesalonic. Unele detalii din prezentare aduc aminte de 2 Corinteni 8-13, unde Pavel încerca să-și întărească autoritatea apostolică. Este posibil ca și aici, în Tesalonic, cei care aduceau învățături false, și chiar unii iudei din vecinătate, să fi atacat credibilitatea sau bunele intenții ale lui Pavel și a celor din echipa sa misionară.

Caracterul practic al scrisorii se vede din mărimea secțiunilor *narratio* (prezentare a contextului istoric) și sfătuire (pareneză). În particular, secțiunea 4:1-12 poate fi privită și ca secțiune parenetică, nu doar una de învățătură și argument (*probatio*).

În general, scrisoarea este centrată pe subiectul venirii Domnului, fiind încadrată de două secțiuni parenetice despre sfințenie (o structură de paralelism intern de tip ABA):

A: 4:1-12, Sfințenie în societatea greacă

B: 4:13-5:11, Venirea Domnului și învierea credincioșilor

A: 5:12-22), Trăire în armonie și ajutor reciproc

Învățătura despre venirea Domnului din 4:13-5:11, este divizată în două subsecțiuni, prima fiind orientată spre discutarea modului în care va veni Isus și a felului în care vor participa cei credincioși la această venire (4:13-18), în timp ce a doua este orientată spre discutarea timpului când va avea loc revenirea și a surprizei pe care o va produce în lume, venind ca un hoț.

Distincția aceasta este una fină, dar este susținută destul de puternic de concluzia din 4:18 („încurajați-vă, deci, cu aceste cuvinte”) și de începutul relativ abrupt din 5:1 („cât despre vremuri și date limită, nu aveți nevoie să vi se scrie”, etc.).

Prima subsecțiune amintește de explicațiile lui Pavel despre înviere din 1 Corinteni 15 și unul din motivele prezentării sale este „să nu vă întristați ca ceilalți care nu au nădejde” (4:13, cf. 4:18). Unii autori amintesc că Eschilus (525-456 îH), un dramaturg grec faimos, scria că „odată ce moare omul, nu este nici-o înviere”, iar Theocritus (300-260 îH) afirma că „speranță există doar pentru cei vii, iar cei care au murit nu mai au speranță” (W. Barclay).⁷ Dacă creștinismul nu ar fi adus nici o speranță în plus față de filosofile eleniste ale vremii, atunci, cu siguranță, credincioșii veniți dintre păgâni ar fi avut multe motive de tristețe, căci grecii nu credeau în învierea fizică a trupului și o viață nouă.

Doctrina mântuirii și a învierii din 1 Tesaloniceni este conturată astfel:

- a. Isus a murit și a înviat, este temelia mântuirii.
- b. Isus se va reîntoarce, este nădejdea noastră.

⁷ W. Barclay, *Daily Study Bible Series: The Letters to the Philippians, Colossians and Thessalonians* (Louisville, KY: Westminster John Knox Press, 1975), 203.

- c. Isus ne va lua cu sine, la revenirea sa: mai întâi învie în glorie credincioșii care au murit, apoi cei vii își vor vedea trupurile transformate în trupuri de glorie.
- d. Toți creștinii vor fi răpiți să îl întâmpine pe Isus în ceruri, pe nori.
- e. Toți vom fi cu Isus, pe vecie.⁸

În această descriere a evenimentelor care preced venirea lui Isus, apar și o parte din simbolurile și termenii apocalipsei lui Ioan, ceea ce dovedește că înțelegerea apostolilor cu privire la eschaton era destul de omogenă: se va auzi o trâmbiță, un strigăt, arhanghelii sunt implicați, are loc învierea celor credincioși, are loc o preschimbare, credincioșii se întânesc cu Isus pe nori.

În mod particular, expresia „vom fi răpiți” (*harpagesometha*, 4:17), merită discutată cu atenție (*harpazo*, însemnând a lua cu forța, a răpi, prinde). Chiar dacă nu se intră în detalii, trebuie subliniat că este singura situație când *harpazo* este folosit în contextul venirii lui Isus. Cu înțeles pozitiv verbul este folosit în texte cum sunt: smulgeți pe unii din foc (Iuda 1:23), hoții etc.,... nu vor apuca moștenirea cerurilor (1 Cor. 6:10), Pavel a fost răpit la cerul al treilea (2 Cor. 12:2), Isus nu a gândit egalitatea cu Dumnezeu ca „ceva de apucat”, adică de păstrat cu orice preț (Filip. 2:6), cei ce intră în împărăția lui Dumnezeu o apucă cu forță (Mat. 11:12). Există și un număr de texte în care verbul are un sens negativ, de exemplu, de hoție, nedreptate etc.

Este important de observat că singurul text în care apare verbul a răpi, a apuca, în context apocaliptic, nu vorbește despre mileniu sau despre vreo schemă complicată privitoare la răpirea Bisericii, ci se referă la faptul Biserica va fi luată (ridicată) cu forța la venirea lui Isus ca să îl întâmpine pe nori. Astfel, conceptul dispensaționalist și premilenist al răpirii Bisericii înainte de necazul cel mare reprezintă un concept teologic care nu se bazează pe 1 Tesaloniceni, ci pe alte considerente, pe interpretarea eschatonului pe baza

⁸ Folosirea pluralului la persoana întâi în 4:15-17, poate fi o indicație că Pavel se aștepta la o revenire în curând a lui Isus, dar nu neapărat, poate fi doar o figură de stil pentru identificarea cu tesalonicenii.

Apocalipsei și a cărții lui Daniel. Cum spunea cineva: „dacă l-am fi avut doar pe Pavel cu epistolele sale către Romani și Tesaloniceni, am fi fost toți amileniști, iar dacă l-am fi avut doar pe Ioan cu Apocalipsa, am fi fost, foarte probabil, toți premileniști.” Avându-le pe amândouă, situația este mai complicată și, cu siguranță, viziunile inspirate ale celor doi autori biblici se completează într-un mod profund, paradoxal, cu multe asemănări, dar și cu unele deosebiri dificil de înțeles.

Subsecțiunea a doua (5:1-11) atrage atenția asupra elementului surpriză al venirii lui Isus: când se va zice că este pace, el va veni în mod surprinzător, așa cum vin hoții noaptea. Surpriza nu este, însă, absolută, pentru cei credincioși, deoarece ei nu trăiesc în întuneric și nepăsare, ori ignoranță, ca ceilalți, ci în lumină.

Imaginea femeii în durerile nașterii folosită aici de Pavel reamintește de cuvintele lui Isus din Ioan 16:19-22 (cf. Isa. 13:8, 21:3, 42:14). Textul este plin de referințe la celelalte epistole ale lui Pavel: trebuie să ne îmbrăcăm cu armura lui Dumnezeu (5:8, cf. Ef. 6), și orice facem să facem ca pentru Domnul (Romani, 1 Corinteni) etc.

Pareneza specifică subliniază nevoia de muștrare a celor dezordonăți și nesupuși, încurajarea celor dezorientați și deznădăjduiți, sprijinirea celor slabi. Împreună cu sfaturile acestea sunt incluse și îndemnuri la prețuirea învățătorilor și slujitorilor Bisericii (gând care apare și în 2 Corinteni și Galateni, și atenționează asupra campaniei învățătorilor falși, a iudaizanților).

Încheierea epistolei, potrivită pentru niște credincioși de cultură greacă, conține o binecuvântare în care sunt cuprinse și trupul, și sufletul, și duhul celui credincios (o concepție trihotomistă, grecească).

Epistola conține, la final, și o indicație asupra caracterului semi-circular al scrisorii. Pavel îi roagă intens să citească epistola tuturor fraților, probabil este vorba de toți frații din zonă, din mai multe localități. Cu alte cuvinte, Pavel avea chiar de la început viziunea importanței generale a unora din scrisorile sale, în cazul de față a scrisorii 1 Tesaloniceni.

2 Tesaloniceni: structura și argument

2 Tesaloniceni a fost scrisă ca o urmare a primei epistole, din cauză că unele subiecte nu fuseseră înțelese bine. Unii credincioși au înțeles din 1 Tesaloniceni că venirea lui Isus se va întâmpla repede, iar alții se gândeau că este posibil să se fi întâmplat deja, fără să fi aflat ei, și în cazul acesta deveneau din nou derutați, neștiind cum să trăiască o viață veritabilă creștină în aceste condiții.

Din acest motiv, Pavel subliniază că înainte de venirea Domnului există o serie de evenimente intermediare, cum ar fi: părăsirea credinței de către mulți creștini formalști (lepădarea de credință), venirea antihristului, înșelarea oamenilor prin semne uimitoare etc.

Scopul general al scrisorii rămâne același ca și în 1 Tesaloniceni, acela de a-i îndemna pe cei credincioși să trăiască o viață sfântă și să-l aștepte pe Domnul așa cum se cuvine.

Epistola 2 Tesaloniceni are o structură mai simplă decât 1 Tesaloniceni, anume în trei părți:

1:1-12	Introducere
2:1-17	Învățătură despre venirea Domnului
3:1-18	Sfaturi pentru o viață de sfințenie

Din punct de vedere retoric, se poate observa următoarea structură mai amănunțită:

- I. *Introducere* (1:1-12)
 - A. Salutări, 1-3
 - B. Rugăciune 4-12
- II. *Anunțare subiect* (2:1-2): venirea Domnului și mărturia Bisericii
- III. *Argument* (2:3-15)
 - A. Etapele dinaintea venirii Domnului, 4-12
 - B. Învățături despre o viață sfântă, 13-15

IV. *Sublinieri finale* (2:16-17): concluzie și rugăciune

V. *Sfătuire finală* (3.1-15)

VI. *Concluzii* (3.16-17): rugăciune și salutări.

Argumentul scrisorii 2 Tesaloniceni

Scrisoarea reprezintă, în mare parte, o completare mai în detaliu a învățaturii despre a doua venire a mântuitorului Isus Hristos. Această intenție este exprimată chiar din introducere, după ce sunt recunoscute meritele tesalonicenilor (credința, dragostea, statornicia). Astfel, din 1:5-12 este amintită judecata Domnului, pedeapsa pe care El o va da celor care îi persecută pe credincioși, precum și răsplătirea adusă celor credincioși. „Ziua aceea” 1:10 (termen preluat din VT) va fi ziua glorificării celor credincioși, pentru că în ei se va vedea atunci reflectat chipul lui Isus însuși (se subliniază asemănarea între creștini și Isus, o reflectare a gloriei lui Isus cel înviat, în gloria învierii celor credincioși).

Învățătura mai completă apare însă în capitolul doi, unde se arată evenimentele premergătoare venirii Domnului. Se precizează, astfel, că Ziua Domnului, un termen folosit și în 1 Tesaloniceni, nu va veni înainte de părăsirea credinței, de manifestarea răului și de înșelarea oamenilor, adică, nu înainte de apostazie și de revelarea (*apocalypsis*) a omului fărădelegii și distrugerii. Ideea biblică este că omul fărădelegii va aduce distrugerea celor ce-l urmează, înșelându-i, iar Dumnezeu îl va da pe față la momentul potrivit, arătându-l drept cine este cu-adevărat, 2:3, 6, 8). El este cel ce se va înălța mai presus de orice împărat om și chiar decât Dumnezeu, și se va așeza în Templu ca să primească închinarea.

În 2:8, 9 apare o alăturare interesantă. De data aceasta cel nelegiuit se descoperă singur, drept cine este, iar la arătarea acestuia (*parousia*), făcută cu puterea Satanei și minuni false, Domnul va răspunde cu propria sa arătare (tot *parousia*), nimicindu-l cu suflarea gurii sale.

2 Tesaloniceni 2:10-13 arată că Dumnezeu permite aceste semne mincinoase așa încât cei ce nu au crezut adevărul să creadă o minciună (concluzia ar fi că omul nu poate trăi fără

credință, fie ea adevărată, fie falsă; dacă nu vine la credința adevărată, va accepta o credință falsă). Aceste avertizări arată primejdia încrederii exclusive în semne și minuni: ele vor fi cu siguranță folosite și de Satana, spre înșelarea oamenilor, în vremurile din urmă. Orice câte ori se dau semne și minuni în Biblie, ele au un caracter secundar, mai importantă este mărturia Cuvântului, împlinirea profețiilor. Astfel, în Fapte 14:3, Dumnezeu adevărea Cuvântul prin semne și minuni; în pilda despre Lazăr și omul bogat, celui bogat i se dă răspunsul că nu aparițiile din morți îi vor face pe cei necredincioși să creadă, ci primirea, crederea cuvântului din Biblie (cărțile lui Moise și cele ale profeților, Luca 16:29-31). De altfel, este un semn de mare eleganță și prețuire față de noi, faptul că Dumnezeu vrea să ne vorbească prin Cuvântul său, ca unora creați după chipul său, care trebuie să vadă și să cugete, și să creadă, nu să fie forțați prin semne și minuni puternice.

În final, trebuie amintite două sublinieri caracteristice mesajului din 2 Tesaloniceni, anume, cele din 2:5-7. Pavel amintește mai întâi că toată această desfășurare de forțe ale răului nu va fi lăsată să se manifeste decât după ce o piedică anume (*to katechon*, piedică, reținere, restrângere, obstacol; subst. neutru), care stă în calea apostaziei și a manifestării acestora, va fi luată din calea lor. Piedica poate fi o forță sau o persoană, iar genul neutru nu deslușește prea bine despre ce este vorba.

În al doilea rând, procesul acesta de manifestare a răului este numit de Pavel „taina fărădelegii” (*mysterion tes anomias*). Misterul este și mai dens când se înțelege că Pavel ar dat mai multe lămuriri pe când era în Tesalonic, și face apel în scrisoare la memoria lor. Pentru un motiv știut doar de Pavel și de Dumnezeu, Pavel nu intră în detaliile acestor scheme apocaliptice acum, deși altădată se pare că le-a expus cu lux de amănunte.

Totuși există și două beneficii ale acestor nelămuriri. Pe deoparte, se arată temeinicia și veridicitatea scrisorii 2 Tesaloniceni. Este foarte probabil că orice autor mai târziu ar fi încercat să lămurească niște lucruri neclare, nu să facă apel la explicații anterioare care rămân acum necunoscute, neaccesibile. Un autor târziu s-ar fi preocupat de o redare mai completă a doctrinei, dacă tot s-a apucat de un subiect.

În al doilea rând, se aduce în mod indirect un argument important pentru faptul că Biserica primară nu a inventat o doctrină a așteptării venirii Domnului (cum afirmă unii teologi), deoarece ar fi fost dezamăgită de întârzierea acestui eveniment în primul secol și ar fi simțit nevoia să îl explice în vreun fel.

Mențiunile lui Pavel dovedesc faptul că Biserica primară a avut de timpuriu o teologie a așteptării construită pe detalii și explicații care suplimentare care, într-o bună măsură, lipsesc creștinătății contemporane. Într-o privință, accesul lor la mărturisirea apostolică a fost mai larg decât al cititorilor prezenți.

În final, partea de sfătuire se concentrează pe problemele de etică apărute în urma derutei doctrinare. Învățătura clasică paulină, susținută de propriul său exemplu, este că toți cei credincioși trebuie să lucreze și să se susțină material, nu să fie dezorganizați, leneși, rebeli. Lenea și răzvrătirea în privința muncii este socotită ca un păcat vrednic de disciplinare. Totuși, Pavel îndeamnă la binefacere, ca cei ajunși în lipsă dintr-un astfel de comportament, să fie totuși ajutați (3:13, 15). Epistola se încheie cu un îndemn la relații frățești bune, la pace.

Idei și cuvinte cheie

Epistolele către Tesaloniceni folosesc un vocabular caracteristic, impus de tema urmărită (unii termeni apar și în celelalte epistole pauline, bineînțeles, sau în Noul Testament, în general, dar nu la fel de des). Printre acești termeni pot fi enumărați următorii:

parousia, înseamnă „venire”, „aparitie”, „arătare”. În antichitate era folosit cu privire la vizita unei persoane importante. În 1 Tes. este folosit cu privire la venirea a doua a Domnului, în 1 Tes. 2:19, 3:13, 5:23, în ideea ca să fim pregătiți să ne arătăm înaintea Lui. În același timp, 2 Tes. 2:9 folosește același termen cu privire la „venirea” sau arătarea omului nelegiurii a cărui venire se va face prin puterea Satanei.

apocalypsis, descoperire, revelație, 2 Tes. 1:7. Un termen înrudit este *epifaneia*, arătare, 2 Tes. 2:8. Dumnezeu descoperă pe omul fărădelegii, dar și el însuși se descoperă pe sine (2 Tes. 2:3, 6, 8). De asemenea, Domnul Isus se descoperă în 2 Tes. 1:7.

anthropos tes anomias, omul nelegiurii și fiul distrugerii (*huios tes apoleias*). Arătarea lui este o taină, taina nelegiurii (*to mysterion tes anomias*), care se pune în mișcare când cel sau ceea ce îl împiedică (*to katechon*), va fi luat din calea manifestării răului. Manifestarea răului, la rândul ei, va fi nimicită și luată din calea lui Mesia, la venirea lui.

katabaino ap' ouranou, coborâre din cer, în 1 Tes. 4:16. Limbajul este limbajul venirii fizice a Domnului care va fi urmată de învierea credincioșilor morți (cf. Mc. 13:26, 14:62).

hemera kuriou, ziua Domnului, 1 Tes. 5:2, 2 Tes. 2:2, cu variația „ziua aceea” (2 Tes. 1:10). Un concept pe care îl discută și Amos în VT (Amos 5:12 etc., unde se arată că, departe de a fi o zi glorioasă, ziua Domnului va însemna judecată, dreptate, pedeapsă).

He orge he erchomene, mânia care vine, 1 Tes. 1:10, cf. 2 Tes. 1:6-10. Această expresie indică ziua judecății, a cărei venire nu s-a oprit undeva, ci se află în plină desfășurare. Datorită participiului, poate fi tradus și „mânia cea profetită”, „mânia care era vestită că va veni”.

ataktoi, termen prin care sunt desemnați cei ce trăiesc în dezordine, neorânduială, în lene, nesupunere, 1 Tes. 5:14, 2 Tes. 3:6,11.

koimomenoi, cei adormiți, eufemism pentru creștinii care au murit, 1 Tes. 4:13, 14,15. În 1 Tes. 4:16 este folosit alt substantiv pentru cei morți, cel propriu, *nekroi*, morți. Moartea creștinilor este o realitate față de care trebuie să avem nădejde, anume nădejdea învierii și a răsplătirii.

kopiontes, proistamenoî, nouthentountes, 1 Tes. 5:12-13, cei ce se obosesc între voi, vă conduc și vă învață. Menționarea lor este dovadă că Biserica se afla deja în proces de organizare, cu mai multe tipuri de slujitori, chiar din timpul celei de a doua călătorii misionare a lui Pavel.

Persecuțiile, suferințele, 1 Tes. 1:6 (necazuri), 2:14-16 (pățimiri), 2 Tes. 1:4-7 (suferințe). Subiectul a intrat devreme în conținutul consilierii și încurajării creștine. Este mai ales vorba despre persecuțiile din partea iudeilor, cele romane de abia începeau.

Teme de studiu și părtășie:

1. Ce indicații găsiți în 1-2 Tesaloniceni în legătură cu existența unor creștini leneși? Are această atitudine vreo legătură cu felul în care se înțelegea sau nu se înțelegea a doua venire a lui Hristos?
2. Ce sfaturi se dau creștinilor în ce privește munca, relațiile frățești, sau patron-angajat?
3. Comparați schemele etapelor istorice premergătoare revenirii lui Isus, în 1-2 Tesaloniceni, Apocalipsa. Cum credeți că ar trebui înțelese aceste etape în comparație cu Matei 23-25 și cu Marcu 13?
4. Comparați învățătura despre înviere din 1 Corinteni 15 și cea din 1 Tesaloniceni 4. Ce alte teme comune, specifice bisericilor tinere în credință din Grecia, mai vedeți în sfătuirea din 1-2 Corinteni și cea din 1-2 Tesaloniceni?

Partea 2a: Ghid de studiu pe lecții

15 Oct., 1 Tes. 1, Slujire în puterea Duhului, 1:9-10

În primele două versete, această Biserică slujitoare este salutată și binecuvântată, în Dumnezeu Tatăl și în Isus Hristos, Domnul, de două ori. Relația Bisericii cu Dumnezeu, Sfânta Treime este crucială pentru viața Bisericii: Oare recunoaștem noi și ascultăm de domnia lui Hristos?

Dacă privim la modelul Bisericii din Tesalonic, vedem că Biserica slujitoare progresează mereu în două direcții principale: în credință și în dragoste. Despre o altă Biserică, cea din Efes, Scriptura spune în Apocalipsa 2:1-7, că ea avea credința, fapte, doctrine, dar îi lipsea dragostea. Înseamnă că dragostea este foarte importantă, în orice Biserică. Două întrebări de seamă ar merita puse acum:

Prima: cum creștem noi în credință, ca Biserică? Enumeră câteva căi posibile. Când o Biserică scade în credință nu mai merge înainte, nu mai are părtășie, viziune, are în schimb conflicte, nu mai are resurse pentru evanghelie, devine mai legalistă, nu îi mai încurajează pe frați și surori în lucrare.

A doua întrebare: cum poate crește o Biserică în dragoste, în relațiile unii față de alții? Slujirea înseamnă să îi ajuți pe cei în nevoi (bolnavi, săraci, bătrâni, copii, străini, refugiați, etc.), dar înseamnă mai mult decât atât. Înseamnă să îi ajuți pe frați și surori, tineri și mai în vârstă, să își depășească greutățile, temerile, izolarea, să își realizeze potențialul de creștin slujitor în Biserică, în societate, să își folosească darurile naturale și spirituale.

O Biserica are putere să slujească pentru că evanghelia nu este bazată doar pe cuvinte, ci se bazează pe puterea Duhului Sfânt. Tesalonicenii au ascultat o evanghelie vestită cu puterea Duhului Sfânt și au crezut cuvântul vestit, cu bucuria care vine de la Duhul Sfânt (1:5-6).

O Biserică slujitoare urmează exemplul apostolilor și al lui Isus (1:6) și devine ea însăși un model pentru alți credincioși (1:7). Ea știe să lase viața idolatră în trecut și să aștepte venirea Domnului slujind cu credință în răsplătirile lui.

22 Oct., 1 Tes. 2, Slujire în cinste și dreptate, 2:10-12

Biserica slujitoare are standarde etice înalte. Nu doar ce lucrezi contează, ci și felul în care lucrezi. Calitățile arătate de Pavel și evangheliștii care lucrau cu ei au fost reținute și copiate de Tesaloniceni. Să vedem dacă înțelegem aceste standarde și dacă le avem și noi astăzi, în lucrarea noastră:

a.lucrezi cu încredere și curaj, cu îndrăzneală, chiar atunci când ești batjocorit și respins pe nedrept?

b.vestești evanghelia și să lucrezi cu curăție de inimă, pentru mântuirea și ajutorarea oamenilor, nu cu minciuni și erezii, nu cu planuri ascunse de viață imorală, nici cu viclenie umană de câștig material și obținere de adepți? Există și azi această primejdie?

c.vestești evanghelia cu onestitate pentru că vrei să îi plăci lui Dumnezeu și știi că El ne verifică intențiile și motivele?

d.vestești evanghelia și slujești fără să măgulești pe cei puternici, avuți, faimoși, etc., și fără să te lăcomești la ceva?

e.cauți cinstire de la oameni sau te bazezi pe lauda lui Dumnezeu?

f.evangelistul se poartă cu modestie – ca un copil (blând) între alți copii, cu dragoste - ca o doică între copiii pe care îi crește cu drag; ca un tată față de copiii săi, pe care îi învață, îi încurajează, le mărturisește.

h.evangelistul este plin de dragoste, chiar până la jertfă.

i.evangelistul încearcă să nu fie povară pentru cei slujiți și este gata să muncească și să își asigure venitul din diverse alte surse. Trăsătura aceasta este valabilă pentru orice Biserică din orice timp, sau pentru Bisericile misiune, mai ales? Cum motivați răspunsul (de ce da, de ce nu)?

j.evangelistul are o purtare sfântă, dreaptă, fără pată.

Privește atent aceste standarde ale lucrării evanghelistice și evaluează-ți propria slujire în Biserică. O slujire cu credincioșie îți va aduce laudă și bucurie la venirea lui Hristos și binecuvântare și roadă spirituală aici, pe pământ.

29 Oct., 1 Tes. 3, Tărie în necazuri, 3:7-8

În 1-2 Tesaloniceni apare des menționat subiectul necazurilor și greutăților care pot veni în viața de credință. Persecuția poate veni chiar din partea celor de un neam cu tine (după cum poate veni și din parte unor străini), poți fi discriminat și acuzat pe nedrept, pentru că ești creștin, chiar la tine acasă. De aceea avem nevoie să stăm tari, pentru că Dumnezeu știe să răsplătească pe cei care îl mărturisesc și să aducă pedeapsă asupra celor care îl resping. Capitolul trei ne confruntă cu câteva adevăruri importante cu privire la necazuri și persecuții:

În necazuri putem ajunge mai slabi și atunci este nevoie de încurajare. Ne putem clătina (ce crezi că înseamnă „să te clătini”?), putem fi chiar ispitiți să renunțăm la credința în Dumnezeu. Satana se bucură dacă tu cazi din credință, iar mulți vor fi influențați de exemplul tău. Dacă nu cazi, totuși, credința îți poate slăbi. Nu ți-o pierzi, dar devii un om critic, revoltat, dezamăgit, care se retrage din orice lucrare. Credința ta are nevoie să crească, are nevoie de învățătură, de reîmprospătare a viziunii. Ai nevoie să îl cunoști pe Dumnezeu în rugăciune și viață curată, în citirea Bibliei.

Domnul a rânduit să fim confrunțați cu necazuri și ni se spune aceasta destul de clar. Nu este ceva exclus din viața noastră. Vezi și Ioan 16:33 și Evrei 12. De ce a lăsat Dumnezeu necazul, ești pregătit să ai o mărturie bună?

În timpul necazurilor, legătura frățească are mare importanță, arată că Biserica este o familie vie. Avem nevoie de vești unii despre alții (de comunicare), de aducere aminte, de vizitare, de mângâiere (încurajare). Lui Pavel îi pasă foarte mult de ce se întâmplă cu tesalonicenii. Când ai încurajat tu, ultima oară, pe cineva care trece prin greutate?

În necazuri avem nevoie de rugăciune și de intervențiile speciale ale lui Dumnezeu, ale lui Isus, în „netezirea” (facilitarea) lucrării și vieții creștine (3:11; în 2:18, observăm că Satana este interesat să împiedice legătura frățească, vizitarea fraților). Avem nevoie de dragoste, de curaj, de sfințenie, de jertfă, de încurajare practică. Poate că nu vom trece noi înșine prin persecuție – și acesta este harul lui Dumnezeu. Dar măcar le ești altora de folos?

5 Nov., 1 Tes. 4, Nădejde în înviere, 4:4-5, 17-18

Capitolul 4 din 1 Tesaloniceni are două părți distincte: în prima este vorba despre viața sfântă a credincioșilor în Biserică, dar și în lume (4:1-12), iar în a doua este vorba despre învățătura cu privire la venirea Domnului (4:13-18). Ea se continuă și în 5:1-11.

Care sunt cerințele unei vieți plăcute lui Dumnezeu? Ce se înțelege prin expresia „a stăpâni vasul” (poate fi tradus și „a poseda bine vasul”, sau „a folosi cum se cuvine controlul asupra vasului”)? La ce se referă? O posibilitate ar fi ca „vasul” să fie propriul trup, iar acesta trebuie folosit cu sfințenie și cinste. O altă posibilitate ar fi să se înțeleagă că „vasul” înseamnă trupul partenerei de viață (soția), sau al partenerului (soțul). În cazul acesta sfințenia cerută de Domnul implică relații frumoase și de respect între soți. Sințenia are însă de a face și cu cinstea în afaceri, în relații cu alții, cu dragostea frățească, cu hărnicia și independența sau autonomia financiară, cu viața liniștită în comunitate, fără conflicte. O Biserică slujitoare trăiește în această sfințenie complexă, nu doar în evitarea adulterului.

A doua parte a capitolului afirmă că slujirea Bisericii include și încurajarea cu privire la înviere. Există o paralelă limpede între mântuitorul Isus și noi: Dumnezeu, care l-a înviat pe Hristos, îi va învia pe cei ce au murit în credință. Viitorul nostru este legat de prezentul glorios al lui Isus.

Observați unitatea Scripturii: întoarcerea Domnului este descrisă aici la fel ca în Apocalipsa: Domnul se va întoarce și va da un strigăt puternic, fiind însoțit și de un arhanghel cu trâmbiță puternică. Apoi, cei morți vor învia, iar cei vii vor fi transformați. Toți vor fi răpiți în cer, ca să îl întâmpine pe Domnul pe nori. Deși există multe teorii cu privire la răpire, Scriptura este destul de clară aici, în 1 Tesaloniceni 5, cu privire la timpul și anvergura răpirii. Aceasta va avea loc la întoarcerea lui Isus și îi va cuprinde pe toți cei credincioși aflați în viață. Cine vrea mai multe detalii, nu le află aici.

O Biserică slujitoare este încurajată la viața sfântă și la lucrare plină de zel, prin nădejdea învierii care aduce împlinirea profețiilor, bucuria slavei și a revederii lui Isus, bucuria răsplătirii veșnice.

12 Nov., 1Tes. 5:1-11, Trăire în lumină, 5:6-8

Încurajarea la o viață sfântă, prin nădejdea învierii, continuă și în capitolul cinci. Aici se reafirmă suveranitatea lui Dumnezeu asupra calendarelor și termenelor istoriei și se dau îndemnuri la trăirea unei vieți în lumină.

Într-adevăr, calendarele și datele sunt sub autoritatea deciziei lui Dumnezeu: partea noastră este să ne încredem în el. Creștinul nu trebuie să se lase tulburat de calcule, profeții, evenimente astronomice interpretate tendențios și alte lucruri de felul acesta. Este interesant să remarcăm că sfârșitul va veni când oamenii vor fi aproape siguri că au instaurat o societate stabilă, autonomă, independentă de Dumnezeu (foarte probabil, o dictatură stabilă). Ce fel de stare de spirit ai tu, în așteptarea Domnului: ești plin de pace sau ești tulburat și temător, și în neștiință (în întuneric), ori super încrezător în viitorul luminos al omenirii fără Dumnezeu?

O altă întrebare: care este strategia vieții de credință în această vreme a așteptării? Cu ce să se ocupe creștinul?

Ca soluție, Scriptura ne propune să trăim în lumina relației cu Dumnezeu și a revelației lui, nu în întunericul așteptărilor și presupunerilor omenești. Iată câteva adevăruri importante:

Creștinii au câteva date sigure despre sfârșitul istoriei. Nu multe, dar sunt demne de încredere. Dacă crezi în Cuvântul lui Dumnezeu nu vei fi luat prin surprindere de evenimente. Peste ceilalți, planul lui Dumnezeu va veni pe neașteptate.

În timpul așteptării este foarte important să fii clar despre identitatea ta. Suntem fii ai luminii, ai zilei. Cine aparține luminii, va fi treaz, nu va dormita, va fi activ pentru lucruri bune, pentru evanghelie, și nu se va lăsa prins în capcanele unei vieți pline de păcate. Cine aparține luminii, nu trăiește în excese, ci este echilibrat. De asemenea, el (ea) poartă armura vieții sfinte (5:8) și este gata de lupte spirituale, de victorie prin credință. Încrederea în mântuirea Domnului îți dă stabilitate și ziua și noaptea, în orice fel de împrejurări, la bine și la greu. Încurajarea reciprocă are mare preț, în aceste vremuri. Ce fel de relații ai cu ceilalți credincioși: de încurajare, de conlucrare, de așteptare a venirii Domnului în sfințenie, sau de neînțelegere?

19 Nov., 1Tes. 5:12-26, Trăire în unitate și lucrare, 5:12-13

Biserica slujitoare are o viziune înaltă și activă despre relațiile frățești. O Biserică slujitoare va pune la loc de cinste respectul pentru lucrătorii ei pentru că ei se ostenesc (lucrează și obosesc în lucrare), o cârmuiesc (conduc) și îi sfătuiesc pe frați (învață, consiliază). O Biserică fără respect pentru lucrătorii săi, este o Biserică care nu îl așteaptă cum trebuie pe Domnul și nu este eficientă în lucrare. Cum trebuie așteptat Domnul, atunci?

1. Arată cinste lucrătorilor din Biserică – pentru că ei fac lucrarea Domnului.
2. Trăiți în pace unii cu alții.
3. Muștrați pe acei creștini care trăiesc dezordonat.
4. Încurajați pe cei depresivi sau întristați de greutate.
5. Sprijiniți pe cei slabi în credință sau în înțelegere (vezi Rom.14).
6. Fiți răbdători cu toți din jur.
7. Nu apelați la răz bunare când vi s-a greșit.
8. Acționați pozitiv, prin lucrări bune.
9. Trăiți viața cu bucurie.
10. Trăiți o viață de rugăciune continuă.
11. Mulțumiți lui Dumnezeu pentru toate oportunitățile.
12. Nu stingeți duhul și inițiativele altor frați sau surori.
13. Nu disprețuiți profețiile și predicarea, ci verificați-le și păstrați ce este bun.
14. Evitați cu spirit de prevedere activitățile care au trăsături negative și ridică îndoieli de la bun început.

Iată un test: acordă-ți 2 puncte acolo unde ai acționat corect, în lista de mai sus, și 1 punct, dacă ai făcut lucrurile pe jumătate (0 puncte, dacă nu ai știut sau nu ai făcut nimic). Dacă ai 28 de puncte, felicitări; între 27 și 14 puncte: ești bine, dar trebuie să îți revizuiesti felul în care îl aștepti pe Domnul. Sub 14 puncte, ești neglijent în viața creștină. Domnul te poate sfinți pe deplin și te poate face roditor dacă îl lași să lucreze în viața ta și dacă știi să arăți prețuire față de cei ce lucrează cu credințioasă în Biserică Domnului.

26 Nov. 2Tes.1, Statornicie în credință, 1:4-5

Biserica tesalonicenilor este remarcată și aici, la fel ca în prima epistolă, prin faptul că a fost statornică în încercări. Pavel o laudă și îi mulțumește Domnului pentru calitățile ei. Care este secretul unei Biserici rezistente în încercări?

Deși au trecut prin încercări și prigoniri, credința tesalonicenilor a crescut mereu și la fel a crescut și dragostea lor unii pentru alții. Acesta este semnul lucrării lui Dumnezeu în oamenii credincioși, este de fapt o confirmare a lucrării lui: prin puterea lui, ei au tăria de a da mărturie despre Împărăția lui Dumnezeu chiar și când trec prin încercări. De aceea și Pavel se roagă la sfârșitul capitolului, ca Domnul să le dea putere în continuare și să împlinească în ei „orice dorință de bunătate (decizie și delectare în bunătate) și orice lucrare venită din credință”.

Tăria în încercări și creșterea în credință și dragoste nu sunt lucrarea noastră, ci a lui Dumnezeu și reprezintă o mărturie clară că Dumnezeu își întărește și binecuvintează copiii, făcându-i vrednici de Împărăția sa. O biserică vie chiar și în încercări, își duce la capăt mântuirea cu încredere, iar Dumnezeu o va răsplăti cu odihnă și glorie. Găsim și noi plăcere să facem bine și să acționăm cu credință, chiar în greutăți, și ne bazăm pe puterea lui Dumnezeu?

Prin contrast, Dumnezeu va da întristare prigonitorilor Bisericii. Limbajul amintește iarăși de Apocalipsa și de predicile Domnului Isus: Domnul va veni însoțit de îngeri puternici, într-o flacăra de foc, gata să pedepsească cu dreptate (*ekdikēsîn*) pe cei ce nu-l cunosc pe Dumnezeu și nu ascultă evanghelia Domnului (aceasta va fi starea omenirii la venirea lui Hristos). Pedepșa acestora este descrisă ca „o dreaptă distrugere veșnică” (*diken tisousin olethron aionion*) de la fața Domnului și de la slava puterii lui. Judecata Domnului este întotdeauna dreaptă și, așa cum se vede aici, și veșnică, și va duce la o privare veșnică de prezența Domnului și a slavei lui. Domnul însă își va arăta gloria între cei credincioși și aceștia o vor privi cu uimire și bucurie: ceea ce înseamnă că el are încă surprize mari și bune pentru cei credincioși. Merită să îi mulțumim pentru bunătatea lui.

3 Dec., 2 Tes.2:1-12 Tărie în încercări, 2:1-2

Care poate fi sursa unei învățături false despre venirea Domnului? Aflăm că aceasta poate veni dintr-un duh de minciună (un spirit demonic), o tradiție orală falsă (o moștenire culturală eronată), o scriere falsă, pretinsă a fi în numele apostolilor (scriere pseudepigrafă). Între evangheliile false despre care s-a făcut discuție multă în ultimii ani sunt evanghelia lui Filip și a lui Iuda. Ești pregătit să aperi evanghelia adevărată față de asemenea pretenții?

Capitolul doi este important pentru că pune în perspectivă istorică evenimentele dinaintea venirii Domnului. Mai întâi, trebuie știut că venirea Domnului va fi reală și se va întâmpla în viitor, conform Bibliei. Ea nu s-a întâmplat deja, iar Isus nu a venit în spirit, așa cum afirmă cei din gruparea martorii lui Iehova (care învață că venirea spirituală a lui Isus a avut deja loc, în 1914). Adesea oamenii născocesc învățături fără bază în Scriptură: trebuie să știm bine adevărul mărturisirii noastre.

Biblia spune aici că înainte de venirea lui Isus va veni o vreme a lepădării de credință și o vreme a conducerii exercitate de „omul fărădelegii, fiul distrugerii”. El va cere închinare, va pretinde că are o natură divină și va face semne și minuni prin puterea Satanei. Dumnezeu va permite ca învățătura și semnele lui înșelătoare să îi cucerească pe cei care „n-au primit dragostea de adevăr (sau venită din adevăr) ca să fie mântuiți” (2:10; creștinii trebuie să fie atenți să nu fie ei înșiși înșelați). De aceea, astăzi evanghelia trebuie vestită cu mare drag, așa încât ca toți cei vor să o creadă, să o poată cunoaște și să o poată primi.

Tăria creștinului în fața acestor evenimente vine din faptul că toată istoria se află sub controlul lui Dumnezeu. Astfel, deocamdată, există *cineva* (2:7) și *ceva* (2:6) care împiedică venirea lui antichrist, iar evanghelia se poate vesti în pace. Unii cred că „ceva” poate fi un imperiu sau o stăpânire care apără dreptatea, iar „cineva” poate fi Duhul Sfânt sau Biserica. Cuvântul nu este foarte clar, dar știm că toate lucrurile sunt sub puterea lui Dumnezeu. Știm, de asemenea, că pur și simplu suflarea Domnului (cuvântul său) va fi suficientă, la venirea lui, să îl distrugă pe antichrist.

10 Dec., 2 Tes.2.13-17, Tari în mărturisirea adevărului, 2:13

Pericolul înșelării prin învățături false este unul considerabil, chiar și pentru creștini, cu atât mai mult pentru ceilalți. Așa cum se observă din 2 Tesaloniceni, dar și din viață, oamenii nu pot să trăiască fără credință sau fără o învățătură spirituală, ei trebuie să creadă în ceva, chiar și aceia care se consideră atei, și atunci, ei ori vor primi credința evangheliei, ori vor urma alte credințe, oricare ar fi. Când te uiți la câte religii există, îți dai seama că ele sunt și un semn bun, că oamenii vor să creadă în ceva, dar și un semn rău, că ei nu îl cunosc pe adevăratul Dumnezeu și pe Fiul său, Isus Hristos, și nu cunosc adevărul Bibliei – sau nu vor să îl cunoască. Există multe religii, vechi și noi, dar fără Dumnezeul adevărat și fără evanghelie, ele ajung niște metode de existență comunitară, eficiente pentru ordine în relațiile sociale și în viața economică, și pentru asigurarea unei liniști sufletești, dar neeficiente pentru eliberarea omului de sub păcat și pentru înnoirea lui prin Duhul Sfânt, pentru maturizarea și sfințirea lui, pentru viața veșnică. Ce religii vezi că sunt influente astăzi, în țară? Ce învățături greșite au?

Se poate observa că importantă nu este credința, ca atare, pur și simplu, deși multe tehnici psihologice subliniază tocmai lucrul acesta, ci important este **în cine** crezi și **în cine** te încrezi. Nu este suficient să „gândești pozitiv” ca să îți meargă bine; nici să îți spui mereu: sunt bun, sunt important, am șanse reale, mari, în viață, etc. Numai cine crede în Isus și îl lasă să îi schimbe viața, și își încredințează planurile în mâna Domnului, poate fi cu adevărat binecuvântat. Iar apoi, de asemenea, viața binecuvântată nu înseamnă doar feliicitări și răsplătiri, ci și încercări, victorii în greutăți, răbdare, dragoste, jertfă. Te-ai întâlnit cu astfel de teorii psihologice care te învață să crezi doar în tine? Unde? Ce răspuns ai dat?

Ca să putem păstra o credință vie, Domnul ne-a ales pentru mântuire, ne-a chemat prin evanghelie la glorie, ne-a pus deoparte prin Duhul Sfânt, prin adevăr, ne întărește, ne încurajează, ne mângâie, ne dă harul său, ne dă nădejde, ne-a dat Scripturile și ne învață să fim tari și să le păstrăm așa cum ni le-a dat.

17 Dec., 2 Tes.3. Perseverenți în hărnicie și generozitate, 3:7-8

Biserica slujitoare este harnică și generoasă. Nu doar spirituală, atentă la învățătura bună, la evanghelizare, nu doar plină de nădejde și de credință, ci și harnică și generoasă.

Acest capitol este unul din cele mai interesante pasaje din tot Noul Testament. Tonul lui Pavel se apropie, parcă, de tonul epistolei către Filimon, pentru că are aceeași grijă să mustre pe cei ce au trăit în dezordine, dar și să îndemne la dragoste și grijă frățească față de astfel de oameni (3:5).

Mai întâi, creștinul trebuie să nu trăiască în dezordine și lene, ci în hărnicie și responsabilitate, la fel cum făceau și liderii creștini din primul secol: existența trebuie câștigată prin muncă și cu dorința de a nu fi povară pentru nimeni. Timpul trebuie organizat atent, responsabil. Verifică în ce fel muncești, cum știi să te relaxezi, cât timp petreci în relații cu familia, cât timp faci mișcare, cât timp privești la tv și folosești internetul, cât timp dai slujirii în Biserică. Ai un stil de viață echilibrat sau trăiești dezordonat, fără echilibru? În ce privește stilul de viață cineva poate greși și muncind prea mult (workaholic), fără odihnă, fără relații cu alții – și așa ceva este periculos, pentru că greșești împotriva propriei tale vieți. Cei căsătoriți ar trebui să se gândească dacă stilul lor de viață le lasă timp să fie soți buni și părinți buni. Cei necăsătoriți ar trebui să se întrebe dacă stilul lor de viață le dă timp să crească sufletește, în gândire, în cultură, în relații cu alții, dacă îi face atractivi și echilibrați sau oboșiți, nervoși, incapabili de prietenii și de slujire în Biserică.

Dacă cineva nu trăiește o viață echilibrată, ci trăiește „în neorânduială”, Biserica este sfătuită să se depărteze de o astfel de persoană, să limiteze relațiile cu astfel de oameni, ca să fie rușinați (3:6, 14; doar în 1 Corinteni 5:7-13). Totuși, tot Pavel subliniază că acești oameni trebuie muștrați ca frați și surori, cu dragoste, nu cu dușmănie, și lasă să se înțeleagă că Biserica ar fi bine să se gândească să îi ajute, într-un fel, chiar și material (3:13).

Biserica slujitoare îl așteaptă pe Hristos plină de dragoste frățească, de atenție la viața de muncă, cu hărnicie și generozitate.

**24 Dec., Bucuria Întrupării Domnului: Luca 2:1-19,
Luca 2:10-14.**

La sfârșitul unui an de studiu biblic în care am privit la calitățile unei Biserici slujitoare și la nevoile ei, a venit și vremea sărbătorii Nașterii Domnului, a celui care a venit să slujească și să ne îndemne la slujire.

Toată lumea era într-o mare forfotă și pregătire, dar nu pentru sărbătoare, ci pentru recensământ și plățirea de taxe. Este o binecuvântată ironie că Mesia s-a născut și a fost identificat ca Fiu al lui David – ca Dumnezeu întrupat și ca om special, născut prin Duhul Sfânt, binecuvântat de Dumnezeu, într-o vreme când iudeii erau, de fapt, năpădiți de grijuri și oboșiți de legile romane. La fel și noi, într-o lume cu multă oboseală și îngrijorare, suntem invitați să privim cu bucurie la nașterea celui care a venit să ne aducă nădejde și mântuire.

Totuși, putem privi și la felul în care cei din jurul Pruncului binecuvântat, au știut să slujească și să fie de folos:

1. Iosif a știut să îngrijească de Maria și de pruncul încă nenăscut, conform revelației lui Dumnezeu. Iosif a știut să fie altruist și ascultător și să slujească cu bucurie în planul lui Dumnezeu.
2. Îngerii au fost gata să dea mărturie despre gloria Celui născut și să împărtășească cu oamenii vestea bună a Nașterii. Era destul de greu pentru un înger să fie și plin de lumină, dar să nu sperie pe nimeni, să dea slavă lui Isus și să nu intimideze pe oameni. Era greu să îi încurajezi pe cei ce păzeau turmele și se gândeau, destul de probabil, la taxele pe care urmau să le plătească imperiului roman. Îngerii au știut cum să slujească și să aducă vestea cea bună.
3. Păstorii au știut să meargă la iesle și să devină primii martori ai Nașterii, precum și să vestească apoi evanghelia și să fie de folos, după puteri, familiei sfinte.

Dumnezeu ne invită să ne bucurăm de nașterea Mântuitorului și să nu uităm să fim plini de o dragoste slujitoare!